

Πλησιάζει νέα κρίση;

Η απότομη αύξηση του κόστους χρηματοδότησης της χώρας, όπως και της απόστασης από τον μέσο όρο στην ευρωζώνη, οφείλει να προβληματίσει έντονα. Μια αύξηση των επιτοκίων ήταν αναμενόμενη μετά την πανδημία, καθώς η νομισματική πολιτική αναγκαστικά θα άλλαζε ρότα. Η προσφορά άφθονου χρήματος, με σχεδόν μηδενικό κόστος, από τις κεντρικές τράπεζες και η υποστήριξη νοικοκυριών και επιχειρήσεων από τις κυβερνήσεις με μεταβιβάσεις και άλλα μέτρα, άμβλυαν την ύφεση και γενικά τις επιπτώσεις της πανδημίας αλλά οδήγησαν σε νέα ελλείμματα στο δημόσιο ταμείο, και αυτό έπρεπε σταδιακά να αντιστραφεί.

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ

Η εκτίναξη του πληθωρισμού, όμως, και η κρίση στην Ουκρανία οδηγούν πιο γρήγορα και έντονα σε συνθήκες ακριβού χρήματος αλλά και επαπειλούμενης ύφεσης. Το ίδιο διάστημα το εξωτερικό ισοζύγιο της χώρας είναι έντονα αρνητικό.

Η μεγάλη μείωση του εισερχόμενου τουρισμού με την πανδημία

και στη συνέχεια η εκτίναξη των τιμών στις αγορές ενέργειας συνοδεύονται ως λόγοι ανησυχίας από τη συστηματική διαρροή προς εισαγωγές όποτε υπάρχει αύξηση της εγχώριας ζήτησης. Τα μεγάλα «δίδυμα ελλείμματα» ήταν αυτά ακριβώς που σηματοδότησαν την είσοδο της χώρας σε κρίση και δεκαετή περιδίπνωση. Πώς διαγράφονται σήμερα οι προοπτικές της οικονομίας; Η κατάσταση δεν είναι η ίδια, ούτε στο εσωτερικό ούτε στο ευρωπαϊκό της πλαίσιο.

Η ρύθμιση για το δημόσιο χρέος έχει μεταφέρει το μεγαλύτερο βάρος του σε επόμενα χρόνια. Οι πολιτικές στην Ευρώπη, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και γενικότερα, σηματοδοτούν πως δεν υπάρχει πρόθεση να αφευθούν οι αδύναμες οικονομίες να αντιμετωπίζουν τους κινδύνους μόνες. Η ίδια η διαθεσιμότητα πόρων, ως επιδοτήσεων και ευνοϊκών δανείων, μπορεί να βοηθήσει την οικονομία μας να δρομολογήσει σημαντική μείωση του επενδυτικού κενού την επόμενη τριετία.

Ο τουρισμός ανακάμπτει ισχυρά, ενώ νησίδες μεταποιητικών επιχειρήσεων έχουν όλο και περισσότερες εξαγωγικές επιτυχίες. Συνολικά, οι τάσεις μεγέθυνσης της οικονομίας βραχυχρόνια δείχνουν θετικότερες από τον μέσο όρο στην Ευρώπη. Οι κίνδυνοι για την οικονομία μας δεν είναι, λοιπόν, άμεσοι – είναι όμως πολύ ισχυροί. Το παράθυρο ευκαιρίας που διαγράφεται για τα επόμενα δύο ή τρία χρόνια μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ενδυνάμωση της παραγωγικής δομής, δηλαδή τον αναγκαίο εκσυγχρονισμό τόσο του κράτους όσο και των επιχειρήσεων.

Αν αυτό συμβεί, η χρηματοδότηση στη συνέχεια δεν θα είναι πρόβλημα και η ανάπτυξη θα είναι ισχυρή. Αν, όμως, η οικονομία μας απλώς εξαντλήσει τα δημοσιονομικά περιθώρια και οι πόροι χρησιμεύσουν για να υποστηρίξουν τη σημερινή δομή της, οι προοπτικές θα γίνουν έντονα αρνητικές, σε μια νέα κρίση. Η έντονη άνοδος των επιτοκίων, σήμερα, δυσχεραίνει ήδη την αναγκαία αύξηση των επενδύσεων και πρέπει να είναι ένα ξεκάθαρο σήμα γρήγορης.

Ο Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του IOBE και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών